

DOI 10.36074/logos-26.02.2021.v3.04

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Ушневич Соломія Едуардівна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

УКРАЇНА

Основна мета навчання на уроках мовно-літературного циклу полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатого мовної особистості. Одним із завдань уроків літературного читання є формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень. Вважаємо, модернізація підходів у викладанні української літератури сприятиме становленню і розвитку насамперед національно свідомої патріотичної особистості.

Мета статті - дослідити особливості формування національно-патріотичних цінностей засобами літератури; проаналізувати освітнє значення коміксів у становленні патріотичної особистості; обґрунтувати використання сучасних українських коміксів на уроках літературного читання.

З отриманням Україною незалежності відкрились нові джерела та засоби для виховання підростаючого покоління. Перші спроби українських художників зазначеного періоду – це створення коміксів на патріотичну тематику з елементами національного колориту. Передовсім, автори звернулися до історичних сторінок. 1995 року з'явився новий український комікс за сценарієм та ілюстраціями Костянтина Сулими під назвою «Буйвітер». Видання набуло популярності, адже в країні до того не було культу героя-визволителя. Зрозумілий і чіткий образ українського козака був перетворений на супергероя. Аналізуючи процеси розвитку графічної культури в Україні, хочемо показати динаміку й тенденції у формуванні літературних уподобань сучасної молоді.

Сумний та епохальний 2013 рік – початок Революції гідності в Україні, у цей непростий час виходить «Мальована історія незалежності України». Над книгою працювали письменники брати Капранови майже два роки. У них була важка задача – проілюструвати визначні події українського народу, зконструювати цікавих героїв, аби привернути увагу якомога більшої аудиторії. Базисом є історичні факти, поєднані в одну сюжетну лінію. Кожна підтема була прив'язана до окремого персонажа, який втілював окрему епоху, подію чи історичний період. «Мальована історія незалежності України» сформувала нове інтерактивне бачення книжок, оскільки більш походила на книгу з історії України прикрашену невеличкими стріпами. Мета цього видання, щоб у почуттях і характерах учнівської молоді домінували національно-патріотичні цінності.

Як стверджує Денис Скорбатьок: «2014 року дуже багато людей відмовилось від російських видань», що зумовило проведення Київського Comic Con (ред. – аналог відомих американських фестивалів для фанатів коміксів), який об'єднав багато поціновувачів графічної культури. В цей період особливої популярності набуває комікс «Максим Оса» художника Ігоря Баранька, який мотивує бажання жити і працювати задля розквіту Української держави.

2017 року Сергій Захаров (побував у полоні на окупованій території) разом із художницею Софією Руновою малює «Перехрестя: дев'ять історій про війну та насильство». Це чорно-білий цикл інтерв'ю з біженцями та тими, кого боляче зачепила війна. Німецька журналістка їде в поїзді, де знайомиться з попутниками, ті діляться своїми історіями. Кожна новела – це окрема доля. Їх у графічному романі дев'ять. Цей комікс видали за гроші Міністерства закордонних справ Німеччини та гуманітарних фондів, цю роботу доведеться шукати лише у бібліотеках.

Не менш знаковим стало видання коміксів на тему російсько-української війни на сході нашої держави (2018 р.). Серія коміксів «Кіборги» намагається занурити спільноту до осмислення і розуміння проблем війни та залучити у процес створення реальних людей, які захищали територіальну цілісність України.

Звичайно, ця наукова розвідка не вичерпує усіх питань щодо історії становлення українських коміксів. На нашу думку, протягом останніх десятиліть цей вид мистецтва сформував основні гасла та ідеї на яких повинна виховуватися національно свідомо особистість. Власне, уроки літературного читання – це та платформа, яка дозволяє аналізувати український комікс як окремий художній жанр із індивідуальним авторським малюнком, історичні постаті та наголос на українських проблемах.

Список використаних джерел:

- [1] Видано комікси про кіборгів та донецький аеропорт. Вилучено з <https://ua.112.ua/kultura/vydano-komiksy-pro-kyborhiv-ta-donetskyi-aeroport-452265.html>
- [2] Використання медіатехнологій в початковій школі. Вилучено з <http://www.osvita-verh.dp.ua/files/2016/Media.pdf>
- [3] Комікси про «Кіборгів»: нові частини + переклади англійською! Вилучено з <http://apteka-ds.com.ua/ua/projects/dopomoga-ato/komiksy-pro-kiborgiv-novi-chastyny-pereklady-angliyskoyu/>
- [4] Теорія і методика навчання: проблеми та пошуки <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/>. Вилучено з <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2702/1/>
- [5] У Книгарні «Є» до Дня Збройних Сил України відбулася презентація коміксів «Кіборги. Початок. 26.05.14». Вилучено з <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2358419-u-kiievi-pokazali-patrioticnij-komiks-prokiborgiv.html>
- [6] «Укрмен» та інші супергерої. Як розвивається українська індустрія коміксів. Вилучено з <https://www.radiosvoboda.org/a/yak-rozvyvayetsya-ukrayinska-industriya-komiksiv/29641200.html>